عنوان

بررسی ارتباط بین ویژگی های پنجگانه شخصیت و اعتیاد به اینترنت با تاکید بر نقش میانجی تاب آوری در دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز

نویسندگان:

علی اصغر حیات - محمد حسن کشاورزی - فاطمه بازایی - صدیقه مختارپور

دانشگاه علوم پزشکی شیراز ایمیل Fmokhtarpour86@yahoo.com

چکیده:

مقدمه: با وجود همه محاسنی که استفاده از اینترنت برای زندگی امروزی بشر داشته ، این فناوری ارتباطی همچون شمشیری دولبه زیان ها و مشکلات فراوانی را به دنبال داشته است. در راس این مشکلات ، اعتیاد به اینترنت قرار دارد که همچون بیماری خطرناکی نمودهای فردی و اجتماعی زندگی را مورد هجوم قرار داده است.این مطالعه ، با هدف بررسی ارتباط بین ویژگی های پنج گانه شخصیت و اعتیاد به اینترنت با تاکید بر نقش میانجی تاب آوری در دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز انجام شد. در عصر دیجیتال ، اینترنت به یکی از ابزارهای اساسی در زندگی روزمره تبدیل شده است. با این حال ، استفاده بی رویه و نادرست از آن می تواند به اعتیاد به اینترنت منجر شود ؛ پدیده ای که به ویژه در میان دانشجویان ، از جمله دانشجویان علوم پزشکی ، نگرانی های جدی ایجاد کرده است.اعتیاد به اینترنت می تواند تأثیرات منفی بر عملکرد تحصیلی ، روابط اجتماعی و سلامت روانی دانشجویان داشته باشد. لذا این مطالعه با هدف بررسی ارتباط بین ویژگی های پنج گانه شخصیت و اعتیاد به اینترنت با تاکید بر نقش میانجی تاب آوری در دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز طراحی و انجام شده است.

روش:این مطالعه از نوع توصیفی همبستگی است و با استفاده از مدلسازی معادلات ساختاری (SEM)به تحلیل روابط بین متغیرها پرداخته شد.جامعه آماری این پژوهش تمامی دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز در کلیه مقاطع در سال ۱۴۰۴ بود. در این مطالعه و به منظور تعیین حجم نمونه از روش کلاین استفاده شد ، به زعم کلاین حداقل حجم نمونه در روش مدلیابی معادلات ساختاری باید ۲۰۰ نفر باشد. لذا تعداد ۲۰۰ نفر بعنوان نمونه انتخاب شد.نمونه گیری به روش در دسترس انجام شد.برای جمع آوری داده ها از سه پرسشنامه ، اعتیاد به اینترنت کیمبرلی یانگ ، ۱۰ عاملی شخصیت(BFIو مقیاس تاب آوری کونور-دیویدسون استفاده شد.

یافته ها: به طور کلی نتایج مدل ساختاری نشان داد ویژگی‌های شخصیتی اثر مثبت و معناداری بر تاب‌آوری تحصیلی و تاب‌آوری تحصیلی اثر منفی و معناداری بر اعتیاد به اینترنت دارد. ویژگی‌های شخصیتی هم به‌صورت مستقیم و هم از طریق تاب‌آوری ، باعث کاهش اعتیاد به اینترنت می‌شوند.
بنابراین فرضیه مربوط به نقش میانجی تاب‌آوری تحصیلی در رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی و اعتیاد به اینترنت مورد تأیید قرار گرفت.

نتیجه گیری: نتایج نشان داد مدل اندازه‌گیری از روایی و پایایی مناسبی برخوردار است. بارهای عاملی سازه¬ها (بجز برخی از ابعاد شخصیتی) بیش از 50/0 بوده و مقدار AVEسازه‌ها نیز بالاتر از 50/0 گزارش شد ؛ این امر موید آن است که گویه‌ها توانسته‌اند بخش قابل‌توجهی از واریانس سازه‌های مربوط به خود را تبیین کنند. همچنین ، پایایی ترکیبی (CRبرای اکثر سازه‌ها بیش از 70/0 به دست آمد و پایایی مدل تأیید شد و می‌توان نتیجه گرفت سازه‌ها همچنان از اعتبار کافی برای تحلیل برخوردار بوده‌اند. مقدار ضریب تعیین متغیر تاب‌آوری برابر 503/0 بود که نشان می‌دهد ابعاد شخصیت توانسته‌اند حدود نیمی از واریانس تاب‌آوری را تبیین کنند ؛ این مقدار نشان‌دهندهٔ قدرت نسبتاً بالای مدل است. همچنین مقدار ضریب تعیین متغیر اعتیاد به اینترنت برابر 166/0 بود که نشان‌دهنده قدرت تبیین متوسط مدل است. مقادیر شاخص پیش‌بینی Q^2نیز مثبت و در سطح متوسط به‌دست آمد و نشان داد مدل از توان پیش‌بینی قابل قبولی برخوردار است. شاخص SRMR = 0.078نیز نشان‌دهندهٔ برازش مناسب مدل ساختاری است.I همچنین نتایج نشان داد که ویژگی‌های شخصیتی نقش مهمی در تبیین اعتیاد به اینترنت و تاب‌آوری تحصیلی دارند. سه عامل وظیفه گرا ، ثبات هیجانی و گشودگی به تجربه بیشترین قدرت پیش‌بینی برای متغیرهای اصلی مدل را داشتند. همچنین اعتیاد به اینترنت اثر منفی معناداری بر تاب‌آوری تحصیلی دارد که می‌تواند به عنوان یک هشدار جدی برای دانش‌جویان و نظام آموزشی تلقی شود. در مجموع ، مدل ساختاری پژوهش از برازش قابل قبول برخوردار بوده و مسیرهای تأیید شده در چارچوب نظری پژوهش قابل تبیین هستند.

کلمات کلیدی : اعتیاد به اینترنت ،ویژگی های پنج گانه شخصیت ،تاب آوری